

VSA ŽIVA BITJA SO MEDSEBOJNO POVEZANA

Izvedba dejavnosti

5. razred

45 min v šoli

Pripomočki:

- listki za aktivnost (imena in slike živih bitij)
- tabla / interaktivna tabla
- delovni list
- knjige in dostop do interneta

Izvedba:

Na začetku ure vsakemu učencu damo delovni list in listek, na katerem je narisano in zapisano posamezno živo bitje in velimo, naj si prebere prvo nalogo. Na Sliki 1 je priloga z 18 različnimi živimi bitji iz katere izrežemo listke. Glede na število učencev v skupini prilagodimo število listkov (npr. prilogo natisnemo dvakrat). V aktivnosti so zajeta živa bitja: hrast, divja svinja, bukev, robida, kos, lisica, jež, miš, deževnik, bakterije v gozdnih tleh, zajec, jurček, srnjak, kuna, polž, trava, zelje, sova. Po želji lahko kakšnega izpustimo ali dodamo. Pomembno je, da vsaj enemu učencu iz skupine dodelimo vlogo iz posameznega nivoja prehranjevalne verige.

Učenci se med aktivnostjo razporedijo po prostoru in srečujejo druga bitja. Njihova naloga je, da ugotovijo, kako so povezani z drugimi bitji. Te povezave zapišemo (oz. jih zapišejo učenci) na tablo in tako se postopoma izoblikuje prehranjevalni splet. Priporočljivo je, da se (zaradi večje preglednosti sheme na tabli) vsak učenec najprej opredeli kot proizvajalec, potrošnik ali razkrojevalec. Potem lahko denimo proizvajalce zapišemo na vrhu table, razkrojevalce pa na dnu. Učence vodimo pri ustvarjanju sheme. Povezanost med bitji lahko prikažemo s črto, tekmovanje med dvema vrstama pa s črtkano črto. Na sliki 2 je primer delno izdelanega prehranjevalnega spleta, na katerem so zaradi večje preglednosti prikazane le nekatere povezave med živimi bitji. Z učenci najprej izdelamo shemo glede na njihove ideje, na koncu pa prediskutiramo, dopolnimo in skupaj popravimo morebitne napake.

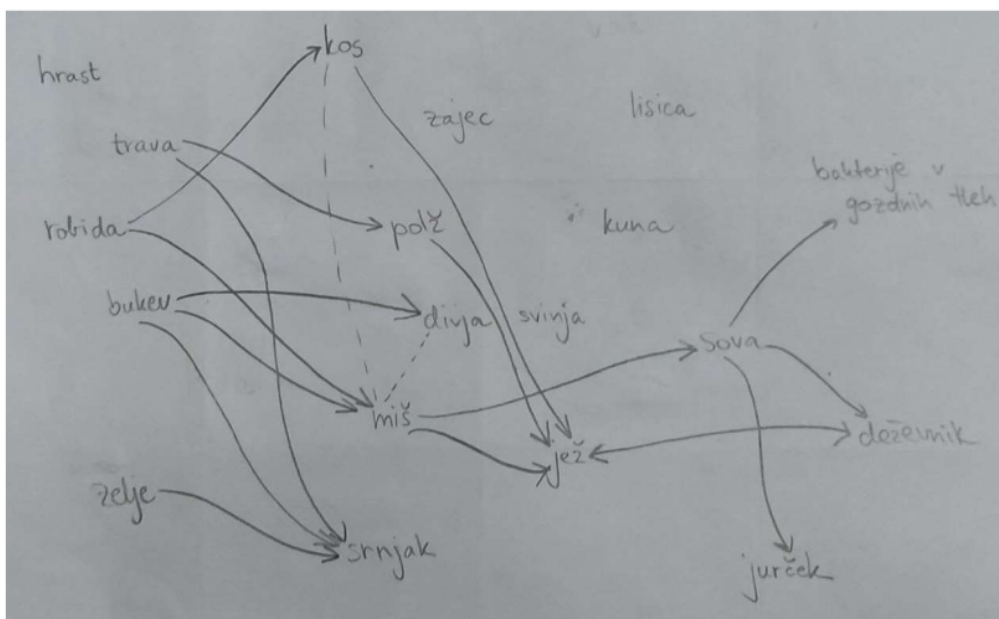
S pomočjo drsnic učencem razložimo, kako posamezni nivoji prehranske verige pridobivajo snovi za svoj razvoj in kako pridobivajo energijo. Povemo jim, da snovi lahko krožijo le, če so v sistemu prisotni vsi: proizvajalci, porabniki in razkrojevalci. Skupaj odgovorimo na vprašanje 3.

Dodatek (če želimo): razložimo pojem sožitja (odvisnosti med glivo in rastlino), v našem primeru: povezavo med jurčkom in bukvijo ali hrastom.

Sledi skupinska diskusija o možnih dogodkih (1.4.), ki so zapisana na delovnem listu. Spodbujamo učence, da povedo čim več svojih idej o možnih iztekih različnih scenarijev. Svoje odgovore naj utemeljijo!

Nato samostojno izpolnijo drugo nalogo, po reševanju pa lahko posamezne učence pozovemo, naj predstavijo svoje odgovore.

Pri tretji nalogi se učenci v paru pogovorijo o zastavljenih vprašanjih in svoje razmišljanje predstavijo sošolcem. K utemeljevanju njihovih trditev jih po potrebi spodbujamo.

Slika 1: Primer delno narisane prehranjevalnega spleta. V navidezni stolpcih si od leve proti desni sledijo prehranski nivoji: proizvajalci, rastlinojedi, mesojedi/vsejedi, razkrojevalci.

Slika 2 (spodaj): Iz tega lista razrežemo posamezne listke in jih razdelimo učencem pri prvi nalogi.

